

Γράφει ο **Χρήστος Βαλλιάνος** *

Το 2014 ήταν η πρώτη φορά που διεξάγονταν δημοτικές εκλογές υπό τη «σκιά» της μνημονιακής μεταρρύθμισης για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, που κωδικοποιήθηκε ως Καλλικράτης. Πολύ φυσικά λοιπόν, τα αριστερά - ριζοσπαστικά αυτοδιοικητικά σχήματα (και όχι μόνον αυτά) εκείνης της εποχής κατέγραψαν στα εκλογικά τους κείμενα την κριτική τους απέναντι στη μεταρρύθμιση αυτή, αναδεικνύοντας όλες τις θεσμικές και δημοσιονομικές της όψεις, που δημιουργούσαν ένα εξαιρετικά ασφυκτικό, και σύμφωνα με πολλούς, αντισυνταγματικό πλαίσιο για τη λειτουργία μιας αυτοδιοικητικής αρχής στοιχειωδώς ανεξάρτητης από την κεντρική πολιτική εξουσία, και υπόλογης απέναντι στους πολίτες που την εξέλεξαν. Η κριτική αυτή εστίαζε λοιπόν στον περιορισμό της κρατικής χρηματοδότησης της ΤΑ από τους κεντρικούς αυτοτελείς πόρους σε ποσοστό που έφτανε το 40%, στην εποπτεία - επιτροπεία των αποφάσεων των αιρετών αυτοδιοικητικών αρχών από κρατικά διορισμένα όργανα, στη θεσμοθέτηση της ανένας λιτότητας, κλπ.

Το 2019 είναι η πρώτη φορά που διεξάγονται δημοτικές εκλογές ενώ έχουμε την απτή εμπειρία του τρόπου με τον οποίο λειτούργησε η ΤΑ υπό τις συνθήκες του Καλλικράτη επί μια ολόκληρη πενταετία. (Δεν χρειάζεται βέβαια να εξηγήσουμε ότι οι αλλαγές που ψήφισε η Κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ - ο Κλεισθένης) δεν έθιξαν καθόλου τον αντιδημοκρατικό χαρακτήρα του Καλλικράτη). Θα περίμενε λοιπόν κανείς, ειδικά από τις παρατάξεις εκείνες που άσκησαν τη διοίκηση των δήμων, να καταθέσουν με την ευκαιρία των δημοτικών εκλογών, έναν απολογισμό των δυσκολιών που συνάντησαν στο αυτοδιοικητικό τους έργο, των περιορισμών που απέτρεψαν την εφαρμογή των προγραμμάτων τους, και να επαναβεβαιώσουν το αίτημα της απόσυρσης αυτής της μεταρρύθμισης με τα αντιδημοκρατικά και αντισυνταγματικά χαρακτηριστικά.

Βέβαια, τίποτα από τα παραπάνω δεν ισχύει. Μια απλή περιδιάβαση στις σχετικές εκλογικές διακηρύξεις των ίδιων παρατάξεων (δέστε πχ την «πολυσυλλεκτική» Νίκη των Πολιτών της

Αγίας Παρασκευής) είναι αρκετή να μας πείσει. Μάλιστα, όχι μόνο δεν υπάρχει καμιά σχετική νύξη για το «στενό κορσέ» που φόρεσε ο Καλλικράτης στο σώμα της ΤΑ, αλλά εμμέσως ομολογείται ότι το νέο αυτό θεσμικό πλαίσιο είναι ευνοϊκό για τη λειτουργία της, αφού όλες ανεξαιρέτως οι παρατάξεις που άσκησαν διοίκηση, είτε στην Αγία Παρασκευή, είτε στους άλλους δήμους της χώρας, έχουν (ή μάλλον, ισχυρίζονται ότι έχουν) να παρουσιάσουν ένα πλούσιο απολογισμό σε έργα υποδομής, σε συντήρηση των υπαρκτών υποδομών, σε κοινωνικές, προνοιακές, περιβαλλοντικές και πολιτιστικές δράσεις, κλπ. Και όλα αυτά, χωρίς υπερβάσεις των ετήσιων προϋπολογισμών – δεν θα μπορούσαν άλλωστε, χωρίς αυξήσεις των δημοτικών φόρων, ενώ πρόσφατα αναπτύσσεται ένας άτυπος ανταγωνισμός μεταξύ των απερχόμενων δημοτικών αρχών για το ποια ψήφισε τις μεγαλύτερες μειώσεις δημοτικών τελών. Δεν είμαι σε θέση να το επιβεβαιώσω, όμως έχω την αίσθηση ότι ακόμα και οι απερχόμενες διοικήσεις που δεν έχουν να επιδείξουν κάποιο αξιόλογο έργο δεν κατέφυγαν στην απολογητική επιχειρηματολογία του τύπου: η καλλικρατική μεταρρύθμιση αποδείχθηκε καταστροφική, δυσλειτουργική, ή οτιδήποτε άλλο.

Η εικόνα μιλάει από μόνη της: Η μνημονιακή μεταρρύθμιση της ΤΑ έχει εμπεδώσει στο διάστημα αυτής της πενταετούς εφαρμογής της μια περίπου καθολική συναίνεση και το νέο θεσμικό πλαίσιο έχει αναγνωριστεί ως το καθολικά αποδεκτό νέο θεσμικό πλαίσιο επί του οποίου θα ορίζονται οι όποιες πολιτικές παρεμβάσεις που δεν εκπηγάζουν από το (μετά)μνημονιακό σχεδιασμό της κεντρικής εξουσίας. Στην εξέλιξη αυτή συνέβαλε βέβαια σε μεγάλο βαθμό το ίδιο το γεγονός της υποχώρησης μετά την άτακτη συνθηκολόγηση του 2015 του ίδιου του αντιμνημονιακού ρεύματος και μιας συνολικά ανατρεπτικής προοπτικής.

Σημαίνουν όλα αυτά ότι ο αγώνας απέναντι στην αντιδραστική μεταρρύθμιση της ΤΑ που θέσπισε ο Καλλικράτης έχει χαθεί οριστικά; Είναι προφανές ότι στις σημερινές συνθήκες, η ανατροπή του θεσμικού αυτού πλαισίου, που αποτέλεσε ακρογωνιαίο λίθο των μνημονίων, δεν εγγράφεται στην ημερήσια διάταξη. Είναι ωστόσο επίσης προφανές ότι οι μικρές και διάσπαρτες αντισυστημικές δυνάμεις και συλλογικότητες, ανάμεσα στις οποίες συγκαταλέγεται και η δημοτική Παρέμβαση Φυσάει Κόντρα στην Αγία Παρασκευή, δεν έχουν στον ορίζοντα της δράσης τους το νέο αυτό πλαίσιο της θεσμοποιημένης λιτότητας και της αυταρχικής διαχείρισης. Αντίθετα, στον ορίζοντά μας βρίσκεται πάντα η ελεύθερη έκφραση της βούλησης και των αναγκών της κοινωνικής πλειοψηφίας, η υπεράσπιση των κοινωνικών δικαιωμάτων, η προτεραιότητα των κοινωνικά ασθενέστερων, στην προοπτική της ισότητας και της κοινωνικής χειραφέτησης.

Χρήστος Βαλλιάνος, Υπ. Δημοτικός Σύμβουλος του Φυσάει Κόντρα στην Αγία Παρασκευή